

[Miljøministeren]

Til *justitsministeren* (23/1 79) af:

Mimi Jakobsen (CD):

»Finder ministeren det hensigtsmæssigt og ønskeligt, at udpegningen af personer til nævninge- og domsmandslistor sker gennem de politiske partier, og vil ministeren tage initiativ til en ændring i gældende cirkulærer for at hindre, hvad der kan opfattes som en politisering af retsvæsenet, samt oplyse, evt. i form af et skøn, hvor mange kommuner der anvender denne fremgangsmåde ved udpegningen?«

(Spm. nr. 516).

Begrundelse.

Det forekommer yderst betænkeligt, at man vil lade den minoritet af befolkningen, der er medlemmer af politiske partier, udgøre et repræsentativt udsnit af befolkningen. Dette må antages at medføre en betydelig forskydning i både alders- og kønskriterier. Derfor må det efter spørgerens mening være mere hensigtsmæssigt at anvende den tilfældige udvælgelse, der foregår ved EDB, som tilgodeser en rimelig fordeling på f. eks. alder, køn, erhverv og bopæl.

Besvarelse (1/2 79):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

I medfør af retsplejelovens § 68 vælges for hver nævningekreds for et tidsrum af 4 år fra den 1. januar (første gang 1963) et antal personer, der må anses for egnede til at virke som nævninge og domsmænd. Listen over disse personer benævnes grundlisten. Ved lodtrækning blandt de på grundlisten opførte personer dannes underretternes domsmandslistor og landsretternes nævninge- og domsmandslistor.

Udtagelsen til grundlisten foretages i medfør af retsplejelovens § 72 inden for hver kommune af et grundlisteudvalg bestående af 5 medlemmer, der udpeges af kommunalbestyrelsen.

Efter de gældende administrative bestemmelser skal grundlisteudvalget inden for hver kommune til grundlisten udtage 1 person for hvert fulde antal 300 indbyggere. Såfremt der ikke i grundlisteudvalget kan opnås enighed om, hvilke personer der skal udtages til grundlisten, har hvert medlem af udvalget ret til at kræve, at udtagelsen foretages i over-

ensstemmelse med vedkommende kommunale styrelsesvedtægts regler om valg til udvalg m.v., dvs. efter forholdstalsmetoden.

Personer, der udtages til grundlisten, skal være egnede til at virke som nævninge og domsmænd, jfr. retsplejelovens § 68, og skal opfylde de i retsplejelovens § 69 opstillede habilitetskrav. Endvidere er personer beskæftiget inden for visse erhverv udelukket fra at være nævninge og domsmænd, jfr. retsplejelovens § 70.

De nuværende bestemmelser om nævninge og domsmænd er indført med virkning fra den 1. januar 1963. Danmarks Statistik har foretaget en undersøgelse af, hvorvidt de personer, der udpeges som domsmænd og nævninge, udgør et repræsentativt udsnit af befolkningen i henseende til køn, alder og erhverv. Undersøgelsen blev foretaget på grundlag af underretternes domsmandslistor og landsretternes nævninge- og domsmandslistor for perioden 1976-79. De 6.900 på listerne optagne personer blev sammenlignet med en kontrolgruppe på 48.000 personer af den danske befolkning.

Sammenligningen viser, at der er en lille tendens til, at kvinder er underrepræsenterede (45 pct. kvinder mod 55 pct. mænd), at der er en vis aldersmæssig skævhed, således at unge under 35 år er underrepræsenteret i domsmands- og nævningegruppen, samt at repræsentativiteten for så vidt angår erhvervsforhold er større for personer med erhvervsmæssig beskæftigelse end for personer uden beskæftigelse.

Justitsministeriet har forud for den udtagelse af personer til grundlisten, som for tiden foretages i grundlisteudvalgene, henledt kommunalbestyrelsernes opmærksomhed på undersøgelsens resultater.

Grundlisteudvalgets medlemmer er pligtige at hemmeligholde, hvad der foregår i grundlisteudvalgets møder. Justitsministeriet er derfor ikke bekendt med, efter hvilke retningslinjer udtagelsen af personer til grundlisten sker i de enkelte grundlisteudvalg.

Som nævnt i begrundelsen for spørgsmålet foreligger der den mulighed at afskaffe grundlisten, f. eks. ved at overføre udtagelsen til EDB. Ved en sådan - tilfældig - udtagelse vil det ikke være muligt at sikre retsplejelovens krav om, at de personer, der skal virke som domsmænd eller nævninge, er egnede til at udføre dette hverv. Dette krav er